

ОСОБЛИВОСТІ
ВИКЛАДАННЯ
ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА

МОЛОДШІ КЛАСИ

ОСНОВНІ ПРОФЕСІЙНІ ФУНКЦІЇ ВЧИТЕЛЯ

ОСНОВНІ ПРОФЕСІЙНІ ФУНКЦІЇ ВЧИТЕЛЯ

КОНСТРУКТОРСЬКО-
ОРГАНІЗАТОРСЬКА

ДІАГНОСТИЧНА
(РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ Й
ТАКТИКИ)

РОЗВИВАЛЬНА
(НАВЧАЛЬНА Й ВИХОВНА)

ДОСЛІДЖУВАЛЬНА
(АНАЛІЗ ПЕД. ЗАСОБІВ ТА
ВПЛИВУ НА КОЖНУ ДИТИНУ)

КОМУНІКАТИВНА

САМООСВІТА
(НЕПЕРЕРВНЕ ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ)

ВИМОГИ ДО СУЧАСНОГО УЧИТЕЛЯ

- ВИСОКІ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ЯКОСТІ
- ВИСОКИЙ РІВЕНЬ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОЇ ПІДГОТОВКИ
- ЛЮБОВ ДО ПРОФЕСІЇ, ВІДДАНІСТЬ ЇЙ
- ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ
- ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ, ВИСОКИЙ РІВЕНЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

ОСНОВИ ХУДОЖНІХ УЯВЛЕНЬ

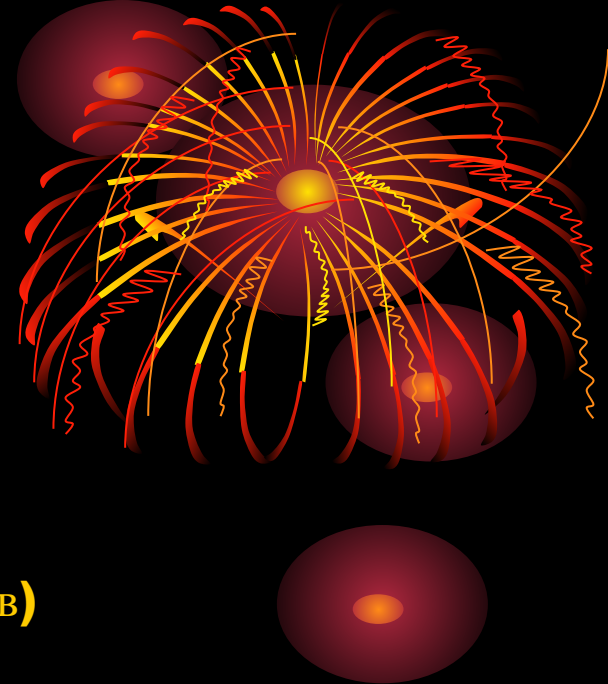
Початкова школа – фундамент художньої освіти. Якщо не закладений фундамент, як будувати дім? На жаль, наша школа по відношенню до мистецтва цього ніяк не хоче зрозуміти. Дуже часто вчителі основної школи отримують з початкової школи дітей, які абсолютно не підготовлені. Виникає потреба або заново їх навчати основам, або працювати з дітьми не за основною програмою.

Часто вчителі початкових класів не підготовлені в своїй масі (за виключенням особисто талановитих і тих, які готові проходити спеціальні курси підвищення кваліфікації), вони не тільки не проводять уроки образотворчого мистецтва за програмою, але дуже часто заміняють ці уроки іншими предметами.

Таким чином, фундаментом всіх років навчання є програма початкової школи, головна задача якої – формування уявлень про мистецтво.

СТРУКТУРА УРОКУ

- I. Організаційна частина (1 хв)
- II. Актуалізація опорних знань (2 – 3 хв)
- III. Повідомлення теми і мети уроку (1 – 2 хв)
- IV. Виклад нового навчального матеріалу (3 – 5 хв)
- V. Інструктаж (4 – 5 хв)
- VI. Практична діяльність учнів (20 – 25 хв)
- VII. Виставка дитячих робіт (2 – 3 хв)
- VIII. Актуалізація набутих знань (1 – 2 хв)
- IX. Підбиття підсумків уроку (1 – 2 хв)

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

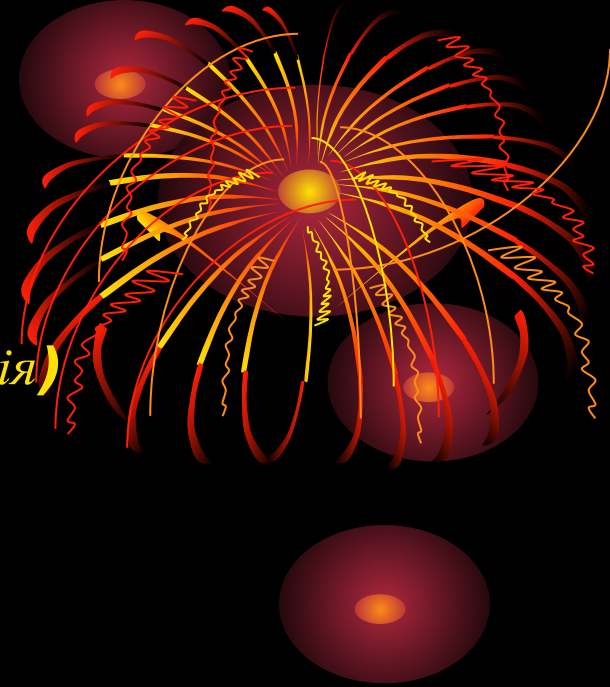

В ході організації практичної діяльності учнів доцільно використовувати основний дидактичний принцип – принцип наглядності навчання

- **Педагогічний малюнок** – показ вчителем самого процесу виконання малюнка будь-якою технікою, пояснення того чи іншого прийому роботи, конструктивної побудови предмету тощо. Виконується пед. малюнок крейдою на дошці або на великих аркушах паперу аквареллю чи гуашшю.
- **Схематичні малюнки і таблиці** – на яких показані основні етапи виконання малюнка та інші методичні вказівки. Їх використовують при поясненні законів перспективи, понять “холодні” та “теплі” кольори тощо. Таблиці можуть заміняти пед. малюнок, це економить час учнів.
- **Екранні наглядні посібники** – використання показу послідовності виконання роботи. Екранні посібники можна зупиняти, розглядаючи той чи інший кадр декілька разів, що дає можливість детально проаналізувати та охарактеризувати зображене.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- **Словесні** (розповідь-пояснення, бесіда, лекція)
- **Наочні** (ілюстрація, демонстрація)
- **Практичні** (навчальна праця)
- **Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності**
 - 1.** створення ситуації інтересу (пізнавальні ігри, цікаві пригоди тощо)
 - 2.** стимулювання дітей
 - 3.** заохочення учнів у навчанні
 - 4.** міжпредметні зв'язки

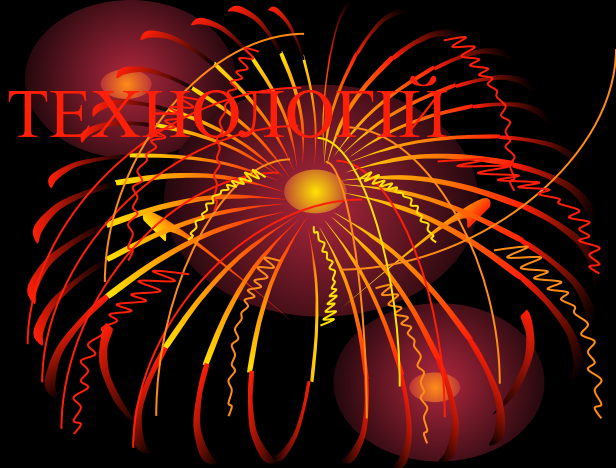
НЕСТАНДАРТНІ ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

- Бінарні уроки
- Віршовані (римовані) уроки
- Інтегровані уроки
- Уроки-змагання
- Урок-діалог
- Урок-дослідження
- Урок-панорама ідей
- Урок-аукціон
- Урок-ярмарок
- Урок-мандрівка
- Урок-картинна галерея

Стимулюючи творчу діяльність учителя та його вихованців, нестандартні уроки створюють сприятливі умови для співпраці, що є надзвичайно важливим у роботі початкової школи

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

I. Мотиваційний аспект

Комп'ютерні технології впливають на мотивацію учнів; розкривають практичне значення матеріалу, який вивчається; надають учням можливість виявити оригінальність через визначення цікавого завдання. Все це допомагає формуванню позитивного, зацікавленого ставлення до навчання.

II. Диференціація процесу навчання

III. Комп'ютерна візуалізація об'єктів

IV. Унаочення інформації, яка в реальному житті не може бути відтворена

ВІДГУК ПРО ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОГРАМНИЙ ЗАСІБ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МИСТЕЦТВО»: «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, 1-4 КЛАСИ»

До переваг даного електронного підручника можна віднести:

- Вся навчальна та пізнавальна робота коментується, що значно полегшує роботу вчителя та покращує сприйняття учнів;
- Підручник насичений зразками та репродукціями відомих художників, скульпторів, фотографіями краєвидів, відео фрагментами;
- Практична робота ведеться з чіткою послідовністю виконання;
- На певних етапах уроку передбачені паузи, під час яких учні повинні дати відповідь на питання;
- Підсумкові уроки містять (крім звичайних завдань) нестандартні завдання (кросворди, ігри, ярмарки тощо);
- Зручне планування структури підручника, дозволяє навіть недосвідченому користувачу зрозуміти процес роботи.

До недоліків даного електронного підручника можна віднести:

- Обмеженість творчих можливостей вчителя матеріалами даної програми;
- Вибір форми уроку залежить тільки від запропонованого підручником;
- Перенасиченість деяких уроків інформаційним матеріалом, що не дає дитині можливості виділяти і сприймати головне;
- Конструктор уроку не копіюється на інші носії, що обмежує можливості вчителя в розробці підбору власних завдань та матеріалів;
- Можливості редагування дуже обмежені, як для навчального засобу;
- Робота лише мультимедійному чи комп'ютерному кабінетах, що часто обмежує використання в роботі фарби, ножиць, клею та інше;
- Озвучення «ведучим» уроку – Фарбі та Олівцю, необхідно надати більш спокійних, лагідних, «людських» інтонацій та тембрів голосу.

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПЕДАГОГІВ

Недоліки та помилки	Шляхи подолання
Учитель тихо говорить, окремі слова вимовляє нечітко	Запитайте, чи чують вас учні на останніх партах.
Голос учителя надмірно гучний	Постійно змінюйте тональність голосу залежно від змісту матеріалу
Пояснюючи навчальний матеріал, вчитель спрямовує погляд на стіни, у вікно	Намагайтесь тримати в полі зору всіх учнів, непомітно переводячи погляд з одного на іншого
Оцінюючи якість знань, вчитель нечітко формулює запитання	Запитання готуйте до уроку ретельно, дбайте, щоб вони спонукали до роздумів, активізували мислення учнів
Під час пояснення матеріалу вчитель залишається в одній позі	Уникайте статичної пози. Використовуйте наочні посібники, технічні засоби навчання
Учень не виявляє бажання працювати на уроці. Вчитель будь-що намагається залучити його до роботи	Не варто бурхливо реагувати на таку поведінку, краще дати йому спокій. Коли інші учні працюють, такий учень з часом сам розпочне діяльність
Учитель оцінює учнів, беручи до уваги особисте ставлення до них	Будьте об'єктивними – не виявляйте власних симпатій чи антипатій.
Учитель під тиском батьків або учнів змінює раніше виставлені бали	Виявляйте твердість і послідовність, оцінюючи учня.

ВРАХУВАННЯ ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІТЕЙ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Викладаючи образотворче мистецтво, вчитель не завжди замислюється над тим, що окрім спрямованого навчання відбувається природний розвиток якості образотворчої діяльності, змінюється уява, сприйняття світу, ставлення до власної творчості.

Головні етапи, за якими відбувається розвиток малювання у дитини:

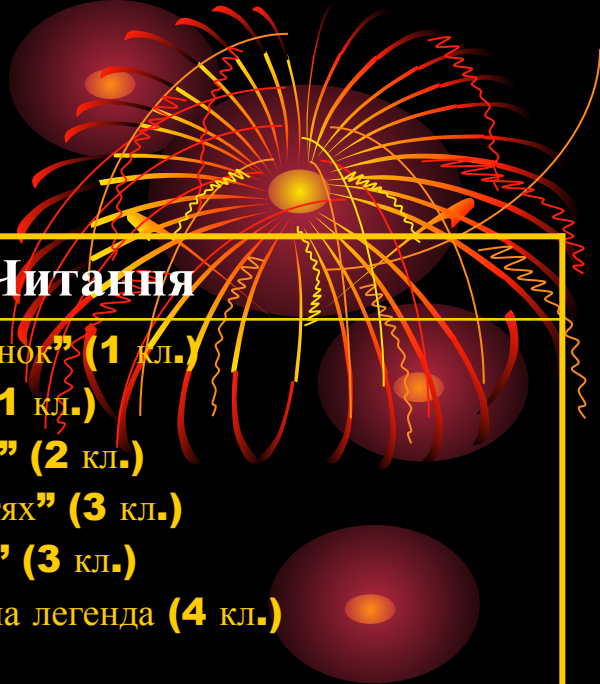
- *Достадійна фаза* (від **2** до **4** років) – зображення каракулів, штрихів, безформеного зображення елементів
- *I стадія* (від **4** до **6** років) – схематичні зображення, далекі від реальних предметів; зображення людини – це “головоноги”; дитина малює по пам’яті, те, що знає, а не те, що бачить
- *II стадія* (від **6** до **8** років) – виникає почуття форми та лінії; народжуються паростки зображення, схожого на дійсність
- *III стадія* (від **8** до **12** років) – з’являється силует чи контур, але ще відсутні перспектива і пластичність форми
- *IV стадія* (від **12** до **15** років) – пластичне зображення, розуміння світлотіні, об’єму; з’являється перспектива, передається рух

ОСОБЛИВОСТІ УРОКІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

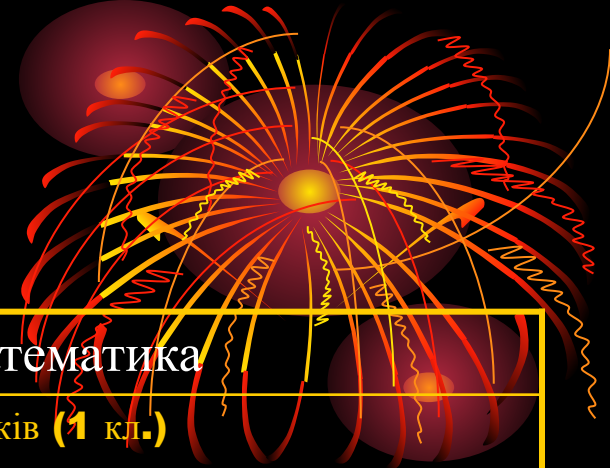
- **Мета художнього виховання:**
 - Розвиток естетичних ідеалів
 - Формування образотворчих умінь
 - Набуття графічних навичок
 - Засвоєння теоретичних відомостей
 - Виховання творчої особистості
- Формування навиків полягає у ставленні молодшим школярам творчих та змістовних завдань
- Гра – основний вид діяльності молодших
- Вивчення різноманітних технік (набризування, мазки, штампування, орігамі та інші)
- Добір вчителем доступних і цікавих видів образотворчої діяльності
- Постійне порівняння зображуваного з природою шляхом спостереження
- Використання на уроках таблиць із зображенням послідовності малювання тварин, рослин тощо
- Доповнення практичної діяльності учнів вмінням споглядати мистецькі твори різних епох та культур

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ

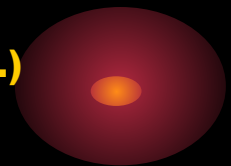

Образотворче мистецтво	Читання
<ul style="list-style-type: none">• Сніжна зіронька горить (1 кл.)• Зимовий день (1 кл.)• Писанка (2 кл.)• Казковий персонаж (3 кл.)• Малюємо казку (3 кл.)• Малюємо портрет (4 кл.)	<ul style="list-style-type: none">• Текст “Морозів малюнок” (1 кл.)• Вірш “Зима і весна” (1 кл.)• К.Перелісна “Писанка” (2 кл.)• Ш.Перро “Кіт у чоботях” (3 кл.)• Н.Куфко “Гуси-лебеді” (3 кл.)• “Каїн і Авель” біблійна легенда (4 кл.)
Образотворче мистецтво	Природознавство
<ul style="list-style-type: none">• Сніжна зіронька горить (1 кл.)• Осінь мальовнича (2 кл.)• Квітуча галявина (2 кл.)• Хто у лісі живе? (3 кл.)• Краю мій рідний (4 кл.)• Подорож до моря (4 кл.)• Краще гір лише гори (4 кл.)• Вірні друзі людини (4 кл.)	<ul style="list-style-type: none">• Вода у природі. Властивості води (1 кл.)• Осінь (2 кл.)• Скоро літо (2 кл.)• Тварини в природі (3 кл.)• Рідний край на території України (4 кл.)• Водойми України (4 кл.)• Гори (4 кл.)• Тваринництво в рідному краї (4 кл.)

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ

Образотворче мистецтво	Математика
<ul style="list-style-type: none">• Танок повітряних зміїв (1 кл.)• Космонавт (1 кл.)• Архітектура і ми (2 кл.)• Крижаний палац (3 кл.)• Людина і рух (4 кл.)	<ul style="list-style-type: none">• Розпізнавання трикутників (1 кл.)• Многокутники (1 кл.)• Квадрат. Прямокутник (2 кл.)• Побудова прямокутника, квадрата (3 кл.)• Швидкість. Час. Відстань (4 кл.)
Образотворче мистецтво	Трудове навчання
<ul style="list-style-type: none">• Прикрась ялинку (1 кл.)• Ходить гарбуз по городу (1 кл.)• Світ комах (2 кл.)• Квіти (2 кл.)• Чудові візерунки (3 кл.)• Незабаром Новий рік (4 кл.)• У гостях у казки (4 кл.)	<ul style="list-style-type: none">• Виготовлення ялинкових прикрас (1 кл.)• Ліплення овочів (1 кл.)• Метелик (2 кл.)• Квітка (2 кл.)• Вишивання хрестиком (3 кл.)• Виготовлення карнавальних масок (4 кл.)• Виготовлення іграшок для лялькового театру (4 кл.)

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ УЯВИ

- “Неправильний малюнок” – заздалегідь підібраний малюнок з навмисними помилками вчить учнів аналізувати, а не бездумно дивитись на картинку
- Ребуси, загадки, кросворди – щоб не плутати терміни, потрібно створити асоціації
- Казкова ситуація – створення казки до певного малюнку або образу
- Хвилинки-веселинки – підвищують настрій, викликають позитивні емоції
- Нетрадиційні техніки і матеріали

НЕТРАДИЦІЙНІ ТЕХНІКИ

- **Жмаканим папером** – занурити у фарбу жмаканий папір і зробити відбиток на папері, домалювати пензлем необхідні деталі
- **Набризкування** – виконується за допомогою фарби та зубної щітки
- **Пальцевий живопис** – малювання за допомогою пальців та долоні ягід, квітів, тварин тощо
- **Ниткою** – скласти аркуш паперу навпіл і розгорнути. На одну сторону аркуша викласти довільно змочену у фарбі нитку, накрити іншою частиною аркуша і потихеньку витягувати нитку
- **Психомалювання** – під музику діти малюють олівцем із закритими очима, передаючи враження від мелодії. Після прослуховування музики, діти розплющують очі та доопрацьовують малюнок кольором
- **Свічкою** – на аркуш паперу наноситься малюнок свічкою. Він є, але його не видно. Пропонується зафарбувати фон і подивитись, що вийшло

